

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

«20» 02 2017

№ 119

Аксубаево

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының
«2017-2020 елларга уңайлы мохит» программасын раслау турында

Аксубай муниципаль районының Социаль яклау идарәсенә «2017-2020 елларга уңайлы мохит» программасы турында мәгълүматны тыңлап, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының инвалидларның һәм аз мобильле төркемнәренә мәгълүматка һәм социаль инфраструктураның объектларына тоткарлыксыз керүен тәмин итү буенча бүлек башлыгы, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Башкарма комитеты
КАРАР БИРЭ:

1. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «2017-2020 елларга уңайлы мохит» программасын (1-нче кушымта) расларга.

2. Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районындагы социаль яклау бүлегенә, Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының инфраструктура үсеше бүлегенә инвалидларның тоткарлыксыз файдалана алуын тәмин итү буенча эшләрне координацияләргә;

3. Әлеге карарны Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында бастырырга <http://aksubayevo.tatarstan.ru>

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Аксубай муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесенә социаль мәсьәләләр буенча урынбасары С.В. Александровка йөкләргә.

Житәкче

А.Ф.Горбунов

Кушымта № 1
Аксубай муниципаль районы
Башкарма комитеты карары
Белэн расланган
2017елның 20 февралендәге № 119

Аксубай муниципаль районы "2017-2020 елларга уңайлы мохит" программасы

Аксубай муниципаль районында инвалидларның һәм халыкның аз мобилъле төркемнәренән мәгълүмат һәм социаль инфраструктура объектларына тоткарлыксыз керүен тәмин итү буенча «2017-2020 елларга уңайлы мохит» программасы түбәндәге бүлекләрдән тора:

1. Аксубай муниципаль районында инвалидларны тернәкләндерү проблемаларын һәм торышын анализлау;
2. Механизм реализации Программы;
3. Оценка эффективности Программы;
4. Цель Программы;
5. Задачи Программы;
6. Финанс белән тәмин итү;
7. Эшләрне контрольдә тоту һәм координацияләү.

«2017-2020 елларга Уңайлы мохит» программасын тормышка ашыру һәм финанс ягыннан тәмин итү чаралары Инвалидларның һәм халыкның аз хәрәкәтле төркемнәренән Аксубай муниципаль районында 2017-2020 елларга мәгълүматка һәм социаль инфраструктура объектларына тоткарлыксыз үтеп керүен тәмин итү: Оештыру чаралары;

1. Яңа объектлар төзү һәм инфраструктураны үстерү;
2. Инвалидларны мәгълүмати тәмин итү;
3. Ижтимагый пассажир транспорты.

Программаның исеме һәм аны гамәлгә ашыру сроклары	Аксубай муниципаль районының «2017-2020 елларга уңайлы мохит» программасы
Программы заказчыгы	Аксубай муниципаль районы башкарма комитеты
Программа координаторы һәм Программаны төп эзерләүче	Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Аксубай муниципаль районындагы социаль яклау бүлеге
Программаны гамәлгә ашыру срогы	2017-2020еллар
Программаның төп эшләүчеләре	Социаль яклау бүлеге Башкарма комитетның инфраструктура үсеше бүлеге Башкарма комитетның икътисад бүлеге ГАУСО «Нежность» халыкка социаль хезмәт күрсәтү үзәге» КЦСОН ЮХИДИ Аксубай ш.т.п. Башкарма комитеты Башкарма комитетның «Мәгариф бүлеге» МУ «Мәшгульлек үзәге» ДБУ

Программаның башкаручылары	Башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге
	<p>Социаль яклау бүлеге Аксубай муниципаль районы башкарма комитеты Башкарма комитетның инфраструктура үсеше бүлеге Башкарма комитетның икътисад бүлеге Аксубай ш.т.п. Башкарма комитеты «Үзәк район хастаханәсе» ДАССУ ЮХИДИ Башкарма комитетның яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге Башкарма комитетның «Мәдәният бүлеге» МКУ «Авылара үзәк китапханә» МУК «Балалар сәнгать мәктәбе» ӨББ МБУ «Идарәче компания» ЖЧЖ МКУ «Отдел образования» Исполнительного комитета Белем бирү учреждениеләре (район мәктәпләре) «Аксубай универсаль технологияләр техникумы» дәүләт бюджет һөнәри белем бирү учреждениесе Дәүләт куркуы «Халыкны эш белән тәмин итү үзәге» ДБУ «ТКХ МПП» ААЖ Балалар һәм яшүсмерләр өчен "Хыял" социаль приюты Саклык банкы "Нежность" халыкка социаль хезмәт күрсәтүнен комплекслы үзәге ДАСХКУ РОВД Федоровский картлар һәм инвалидлар өчен махсус интернат-йорт Мәчет Чиркәү Чиркәү-приход мәктәбе "Ак Барс" банкы Мазилин урамы, 25 й.</p> <p>Милек формасына бәйсез рәвештә кибетләр чөлтәре: «Венера» И.П. Зәйдуллина В.З. Октябрьская ур., 2а й. И.П. Шәйхетдиновның Октябрьский урамындагы «Аяк киеме ремонтлау» остаханәсе И.П. Рафиков М.А. Шоссейная ур., 54а, «Юлдаш» И.П. Шакиров Шоссейная ур., 2г, «Руслан» И.П. Мазилин урамы, 25 йорт һәм Толстой урамы, 49а йорт. «Лада» И.П. Киселев А.П. Золин урамындагы 26а, «Нәфис» И.П. Миначев Т.С. Мазилин ур., 39а, «Универмаг» И.П. Рәхмәтуллин М.М. Советская ур., 6, И.П. Горбуновның Совет урамы, 5г йорт буенча «Алсу» И.П. Янилкина С.И. Мәзилин ур., 11а, И.П. Шакиров исемендәге Горький ур., 2 кв. И.П. Лодоркинның Совет урамындагы «Меркурий», 5б йорты, И.П. Шәфигуллин Ф.Г., Совет урамы, 13 йорт (өч ишек) һәм Абрамов Г.Г. урамындагы ябык базар. И.П. Казаков сәүдә йортын Совет урамы, 11 й. «Вектор» И.П. Золин ур., 5 й. ООО «Инфоцентр» Воронин Е.В. по ул.Краснопартизанская, д.2</p>

		<p>кв.2., «Магнит» ЗАО «Тандер» И.П. Симонов А.В. по ул.Ленина, д.2, «Центр-А» И.П. Камалетдинов Р.Г. по ул.Золина.</p> <p>Шәхси даруханәләр:</p> <p>Мазилин урамындагы «Диана» шәхси даруханәсе, 70а йорт, И.П. Зәйдуллин М.М.</p> <p>Золин урамындагы «Диана» шәхси даруханәсе, И.П. Зәйдуллин М.М.</p> <p>Октябрьский урамындагы «Сәламәтлек» шәхси даруханәсе, 23 кв.2 нче йорт Башкарма директоры И.М.Жиһаншин</p> <p>«Сатурн» ЖЧЖнең Октябрьская урамы, 2а йорт буенча «Имплозия» даруханәсе Крупецкая Л.И.</p>
Программаның максатлары һәм бурычлары		<p>Программаның максаты - инвалидларны һәм халыкның аз мобильле төркемнәрен жәмгыятькә реабилитацияләү һәм интеграцияләү өчен шартлар тудыру, шулай ук аларның тормыш дәрәжәсен күтәрү.</p> <p>Күрсәтелгән максатларга ирешү өчен түбәндәге төп бурычларны хәл итәргә кирәк:</p> <p>2020 елга инвалидларның һәм халыкның аз мобиль төркемнәренә социаль инфраструктура һәм мәгълүмат объектларына тоткарлыксыз керүен тәмин итү.</p>
Контроль механизмы		<p>Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгына программаны үтәү барышы турында хәбәр итү, инвалидларның һәм аз мобиль төркемнәренә социаль инфраструктура объектларына тоткарлыксыз керүе һәм яшәү өчен уңайлы мохит тудыру мәсьәләләре буенча эш төркеме утырышларын үткөрү елына ике тапкырдан да ким түгел.</p>
Программаны ашыруның нәтижәләре	гамәлгә ахыргы	<p>2020 елга Программаның түбәндәге нәтижәләренә ирешү планлаштырыла:</p> <ul style="list-style-type: none"> - объектларның һәм хезмәтләрнең һәркем файдалана алырлык мәгълүмат банкы булу; - медицина, социаль, һөнәри, психологик һәм педагогик тернәкләндерү чараларында катнашуны тулырак тәмин итү өчен районда инвалидларны һәм халыкның аз мобильле төркемнәрен реабилитацияләү системасын булдыру; - инвалидларның һәм район халкының аз мобиль төркемнәренә жәмгыятькә сәләтләр һәм максимал интеграцияләвен үстерү өчен мөмкин булган тормыш эшчәнлегенә мохитен тәмин итү; <p>әрсаль мәктәпләр санын арттыру</p> <p>үсеш бозулары булмаган инвалидларга һәм балаларга бергәләп өйрәнергә мөмкинлек бирә торган киртәләрсез мохит;</p> <ul style="list-style-type: none"> - физик культура һәм спорт белән системалы рәвештә шөгыйльләнгән инвалидларның һәм халыкның башка аз мобильле төркемнәренә санын арттыру; <p>инвалидлар өчен эш урыннары санын арттыру;</p> <p>реабилитацияләүнең техник чаралары белән тәмин ителгән инвалидлар санын арттыру (хезмәтләр) индивидуаль реабилитация программасы кысаларында федераль исемлек нигезендә.</p>

1. Аксубай муниципаль районында инвалидларны һәм халыкның аз мобильле төркемнәрен реабилитацияләү проблемаларын анализлау.

Илдә бара торган икътисадый һәм социаль үзгәрешләргә бәйле рәвештә, инвалидлар кебек социаль якланмаган халык төркеме өчен дәүләт һәм жәмгыять тарафыннан адреслы социаль ярдәм күрсәтү буенча өстәмә чаралар таләп ителә.

Социологик тикшеренүләр күрсәткәнчә, инвалидларның тормыш дәрәжәсе халыкның уртача дәрәжәсеннән шактый түбән, ә күпсанлы проблемалар житәрлек дәрәжәдә нәтижәле хәл ителми. Бу аларның социаль яклау системасын камилләштерү зарурлыгын билгеләде һәм дәүләт сәясәтенә юнәлешләр билгеләде:

1. Инвалидлыкны профилактикалау, аңа сәламәтлек һәм хезмәтне саклау буенча чаралар комплексы керә;
2. Инвалидка әверелгән гражданның, үзара бәйләнештәге медицина, психологик, социаль-икътисадый, социаль-икътисадый чаралар системасын тәкъдим итә торган, инвалидка тигез хокуклы шартларны тәмин итүгә юнәлтелгән башка гражданның белән тигез хокуклы жәмгыять тормышының барлык өлкәләрендә катнашу шартларын тәмин итүгә юнәлтелгән социаль-икътисадый, социаль-икътисадый чараларны гамәлгә ашыру.

Мондый сәясәтне үткәрү кирәккә жәмгыятьнең социаль структурасында тормыш эшчәнлеген чикләү билгеләре булган шактый сандагы затларның булуы белән билгеләнә, өстәвенә, соңгы еллар дәвамында халыкны инвалидлаштыру үсешенә тотрыклы тенденциясе күзәтелә. Район буенча инвалид балалар саны 01.01.2016г. - 3 171 кеше./122 кеше.

Социаль-икътисадый вәзгыятькә бәйле рәвештә соңгы елларда беренче тапкыр инвалид дип танылган гражданның саны арту дәвам итә.

01.01.2016 елга группалар буенча инвалидлык күрсәткечләре түбәндөгечә:

беренче төркем - 278 кеше;

икенче төркем - 1513 кеше;

өченче төркем - 1 258 кеше;

инвалид балалар - 122 кеше.

Икенче төркем инвалидлыгының югары күрсәткече инвалидлар арасында барыннан да бигрәк хезмәткә яраксыз яшәргә кешеләр - пенсионерлар булуы белән бәйле.

Өченче төркем инвалидлары - жиңел хокук бозулар һәм тормыш эшчәнлеген чикләү, хезмәткә сәләтлелекне югалтуның жиңел дәрәжәсе булган затлар. Алар бозылган функцияләргә торгызуга яисә компенсацияләргә, тормыш эшчәнлегенә сәләтлелеккә һәм һөнәри-хезмәт тернәкләндерүенә югары потенциалына ия. Шуңа бәйле рәвештә, эш эзләгәндә исәпкә кую һәм эшсезлек буенча акчалата пособие алу өчен, халыкның мәшгульлек үзәкләренә инвалидларның мөрәжәгатьләре саны елдан-ел арта. Әмма халыкны эш белән тәмин итү үзгәргә мөрәжәгать иткән халык саныннан 2014 елда - 10 инвалид, 2015 елда - 8 инвалид, 2016 елда - 1 инвалид хезмәт куйган. Халыкны эш белән тәмин итү үзгәргә тәкъдим иткән вакантлы урыннарның күбесе аларның психофизиологик мөмкинлекләренә туры килмәве белән аңлатыла. Кызганычка каршы, безнең районда инвалидлар өчен махсус предприятиеләр юк. Күпчелек инвалидлар тәкъдим ителгән эш урыннарыннан халыкның мәшгульлек үзгәргән сәламәтлеге торышы буенча баш тарта. Хәзерге вакытта районда 65 инвалид 2 төркем һәм 3 төркем инвалидлар даими эш алып баралар.

Инвалидны тәрбияләүне тәмин итү өчен хезмәткә сәләтле күп кенә кешеләр эштән китәргә мәжбүр. Инвалидлар өйдә үзләре хезмәт күрсәтә алсын өчен (киенергә, ашарга әзерләргә, ял итәргә һ.б.) аларны социаль тернәкләндерү системасын үстерергә кирәк. Хәзерге вакытта халыкка социаль хезмәт күрсәтү үзгәргә каршында социаль-көнкүреш адаптация бүлмәсе бар, анда мөмкинлекләре чикләнгән затлар элек файдалана алмаслык күнекмәләр һәм күнекмәләр алып, көнкүреш шартларына яраклашырга мөмкин.

«Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында» Федераль закон кабул ителгәннән соң соңгы елларда кайбер документлар кабул ителде, алар инвалидларга жәмгыятькә тулысынча интеграцияләнәргә мөмкинлек бирә торган тернәкләндерү чараларын үтәү өчен хокукый һәм финанс нигез булдырдылар. Шуларның иң мөһимнәре: «ТР территориясендә инвалидны тернәкләндерү буенча Индивидуаль программа турындагы Нигезләмәне раслау турында» 1998 елның 10 декабрендәге 657 номерлы ТР МК карары, РФ Хөкүмәтенен 30.12.2005г № 2347-р күрсәтмәсе нигезендә инвалидка тәкъдим ителгән реабилитацияләү чараларының, реабилитацияләүнең техник чараларының һәм хезмәтләренен федераль исемлегә, РФ Хөкүмәтенен «2014-2020 елларга инвалидларга социаль ярдәм» федераль максатчан программасы турында» 2005 елның 29 декабрендәге 832 номерлы карары һәм башкалар расланды. Югарыда күрсәтелгән карарлар инвалидлык проблемаларын хәл итү һәм инвалидларны реабилитацияләү мәсьәләләре белән шөгыйльләнүче дәүләт идарәсе органнары, оешмалар һәм учреждениеләр эшчәнлеген өстенлекләрен билгеләде.

«Инвалидларны социаль яклау турында» 181-ФЗ номерлы Федераль законның 14,15 ст. һәм 16 Федераль законны гамәлгә ашыру максатыннан һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 7 нче декабрьдән 1449 номерлы «Инвалидларны яклауны тәэмин итү чаралары турында» 181-ФЗ номерлы Федераль законның һәм социаль инфраструктура объектларыннан файдалануны тәэмин итү чаралары турында» гамәлгә ашыру максатыннан Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты үз карарын 1999 елның 30 декабрендәге 406 номерлы карары белән республика районнары администрацияләренә һәм район инфраструктурасы объектларына керүне тәэмин итү буенча социаль инфраструктура объектларына керә алу мөмкинлеген тәэмин итү буенча чаралар турында тәкъдим итте һәм социаль инфраструктура объектларына керүне тәэмин итү буенча социаль программа; «2011-2020 елларга уңайлы мохит» Россия Федерациясе дәүләт программасы турында» 2011 елның 17 мартындагы 175 номерлы карары нигезендә социаль яклау бүлеге тарафыннан инвалидларның мәгълүматтан һәм социаль инфраструктура объектларыннан тоткарлыксыз файдалана алуын тәэмин итү буенча «2017-2020 елларга уңайлы мохит» район программасы эшләнде.

Программалар 4 бүлектән тора, аларның һәркайсында инвалидларны жәмгыятькә интеграцияләүгә юнәлдерелгән чаралар комплексы, аларга социаль ярдәм күрсәтү:

Оештыру чаралары;

1. Яңа объектлар төзү һәм инфраструктураны үстерү;
2. Инвалидларны мәгълүмати тәэмин итү;
3. Ижтимагый пассажир транспорты.

Инвалидларга дәүләт ярдәме күрсәтүнең төп бурычларының берсе - инвалидларны реабилитацияләүнең заманча системасын оештыру, нәтижәдә инвалидларның мөмкинлекләрен һәм мөмкинлекләрен тормышка ашыру өчен шартлар тудырылачак.

Күпчелек дәрәжәдә тернәкләндерү процессының нәтижәләлеге инвалидларның мәгълүматтан һәм социаль инфраструктура объектларыннан файдалана алуының мәжбүри шарты белән, ягъни инвалидлар өчен мөмкин булган тормыш эшчәнлеге мохитен булдыру белән тәэмин ителүе белән билгеләнә.

Инвалидларга мөмкин булган тормыш эшчәнлеге даирәсе - инвалидлыкка бәйле рәвештә барлыкка килә торган ихтыяжларны исәпкә алып жиһазландырылган һәм инвалидларга бәйсез яшәү рәвеше алып барырга мөмкинлек бирә торган гадәти мохит.

Инвалидның тормыш эшчәнлеге даирәсе, теләсә кайсы кеше кебек үк, торактан, йорт тирәсендәге территориядән, урамнардан, жәмәгать урыннарыннан һәм учреждениеләрдән, хакимият органнарыннан, социаль-көнкүреш һәм сәүдә хезмәте күрсәтү урыннарыннан, мәдәният учреждениеләреннән, махсус һәм гомуми белем учреждениеләреннән, хезмәт керү урыннарыннан, пассажир транспортыннан төзелә.

В районе всего 8823 пенсионера, в т.ч. 3049 инвалида и 122 детей-инвалидов. Инвалидларның төп 4 төркеме составта һәм әйләнә-тирә мохит белән үзара хезмәттәшлекнең характерлы үзенчәлекләре буенча иң күп санлы булып тора: хәрәкәт иткәндә ярдәмчел чаралар (култык,

коляскалар һ.б.), күрү органнары, ишетү органнары кимчелекләре булган затлар, психофизик һәм акыл үсеше тайпылышлары булган затлар. Инвалидларның һәм халыкның башка аз мобильле төркемнәренә ихтыяжларын исәпкә алып, мохитне реабилитацияләү проблемаларын хәл итүгә принципиаль якин килү мөмкинлекләре чикләнган халык төркемнәре вәкилләренә ихтыяжларын канәгатьләндрү өчен мөмкинлек тудыру гына түгел, халыкның барлык төркемнәре өчен яшәү тирәлегенә уңайлылыгы дәрәжәсен реалы күтәрүгә дә ярдәм итә.

Шушы үзәнчәлекләрдән чыгып, районның торак пунктларын проектлау, планлаштыру һәм тәзү, яңа торак һәм жәмәгәт биналарын тәзүгә һәм реконструкцияләүгә проектлар эшләү программа инвалидларның һәм халыкның аз мобильле төркемнәренә тулы канлы тормыш эшчәнлегә өчен шартлар тудыруны күздә тотта.

Шул ук вакытта инвалидлар һәм халыкның аз мобильле төркемнәре өчен объектлар уңайлылыгының төп принципларын үтәргә кирәк:

- торак пунктның барлык ижтимагый биналарын һәм корылмаларын йөрү мөмкинлекләре чикләнган затлар, инвалидлар - коляскаларда, физик житешсезлекләре булган кешеләр һәм халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәре (өлкән яшьтәгә кешеләр, сәламәтлекне вакытлыча яки озакка сузылган бозулар, хәрәкәт һәм ориентация функцияләре, йөкле хатын-кызлар, мәктәпкәчә яшьтәгә балалар, коляскалы хатын-кызлар һ.б.) карап алырга;
- элементә юлларын проектлау торак пунктта сәламәтлек саклау, социаль - көнкүреш хезмәтә күрсәтү учреждениеләре, социаль инфраструктура, милли традицияләр һ.б. үсешен исәпкә алып башкарылырга тиеш.
- торак пунктларның торак районнары инвалидлар һәм аз мобильле халык төркемнәре өчен жәяүле маршрутлар салуны исәпкә алып проектланырга тиеш, алар жәмәгәт транспортына мәйданчыкларга һәм урыннарга керә алырлык алымнар урнаштырып.

Инвалидлар өчен уңайлы тормыш алып бару интернат тибындагы стационар учреждениеләргә ихтыяжны киметергә мөмкинлек бирәчәк, аларны торгызу һәм карап тоту чыгымнарын киметәчәк, инвалидларның аерым категорияләрен социаль тернәкләндерү өчен мөмкинлекләр тудырачак. Бер инвалидны реабилитацияләүнең уртача нәтижәлелегә булганда, алар өчен уңайлы яшәү тирәлегә булдыруга чыгымнар 5-10 елдан соң акланачак.

2. Программаны гамәлгә ашыру механизмы.

Программа инвалидларның инвалидларга дәүләт ярдәмә бурычларын хәл итүдә эзлеклелекне тәмин итүче жәмгыятькә интеграцияләү шартларын булдыруга юнәлдерелгән конкрет чаралар комплексы буларак формалаштырылды. Һәр конкрет чара буенча башкаручы билгеләнгән. Программаны гамәлгә ашыру эшләрен координацияләүне Социаль яклау идарәсе гамәлгә ашыра. Программаның үтәлешенә һәм гамәлгә ашырылуына турыдан-туры контроль башкарма комитет житәкчесенә социаль мәсьәләләр буенча урынбасарына, ягъни:

- социаль яклау идарәсенә чаралар башкаручыларның хисапларын бирүне һәм гомумиләштерелгән мәгълүматны Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгына бирүне тикшереп тору;
- Программаны финанслауны һәм аны гамәлгә ашыруга каралган акчалардан максатчан файдалануны тикшереп тору.

Программага билгеләнгән тәртиптә үзгәрешләр кертелергә мөмкин.

3. Программаның нәтижәлелеген бәяләү.

Өлеге Программаны гамәлгә ашыру түбәндәгә бурычларны хәл итәргә мөмкинлек бирәчәк:

- социаль яклау системасында адреслылыкны көчәйтү;
- инвалидларга һәм пенсионерларга хезмәт күрсәтү сыйфатын арттыру;
- инвалидларның хокукларын һәм законлы мәнфәгәтләрен яклауны тәмин итү;
- инвалидларның тормыш сыйфатын яхшырту;
- жәмгыятьтә аларның интеграциясе;
- инвалидларга башка гражданныр белән тигез жәмгыять тормышында катнашу мөмкинлекләрен булдыру.

4. Программаның максаты.

Инвалидлар файдалана алырлык тормыш эшчәнлеге мохитен булдыру өлкәсендә дәүләт социаль сәясәттен гамәлгә ашыру, дәүләт һәм хосусый милек биналарын һәм корылмаларын проектлау һәм яңадан жиһазлау чараларын эшләү һәм үтәү.

5. Программаның бурычлары.

Инвалидлар өчен яшәү тирәлеген формалаштыру мәсьәләләре буенча үзбездә һәм чит ил тәҗрибәсен өйрәнү;

Биналар, корылмалар төзүгә проект документациясен эшләү;

Инвалидлар өчен алардан файдалану мөмкинлеген тәэмин итүне исәпкә алып, дәүләт һәм хосусый милек биналарын һәм корылмаларын төзү һәм яңадан жиһазлау мөмкинлеге буенча.

6. Финанс белән тәэмин итү

2016г.

Финанслау чыганагы

Федераль бюджет

Республика бюджеты

Район бюджеты

оешмалар, предприятиеләр чыгымнарының агымдагы сметасы
акчалары һәм
учреждениеләр
яна объектлар төзелешен проектлаганда акчалар
Внебюджетные источники

7. Эшләрне контрольдә тоту һәм координацияләү.

Программаның заказчысы - Аксубай муниципаль районы башкарма комитеты. Инвалидларның мәгълүматтан һәм социаль инфраструктура объектларыннан тоткарлыксыз файдалана алуын тәэмин итү эшләрен координацияләүне социаль яклау бүлеге белән берлектә инвалидларның һәм халыкның аз мобильле төркемнәренә социаль инфраструктура объектларына тоткарлыксыз керүе һәм тормыш эшчәнлеге өчен уңайлы шартлар тудыру мәсьәләләре буенча эшче төркем гамәлгә ашыра.

Программаны эзерләүче булып Аксубай муниципаль районын социаль яклау бүлеге тора. Программаның үтәлешенә турыдан-туры контрольне Башкарма комитет җитәкчесенә социаль мәсьәләләр буенча урынбасары башкара.

Чаралар исемлеге
Аксубай муниципаль районының «2017 - 2020 елларга уңайлы мохит» программалары

№	Чара исеме	Эшлэу вакыты	Төп башкаручылар	Финанслау чыганақлары	Финанслау күләме	Результаты
I. Оештыру чаралары.						
1.1	Район буенча инвалидларның мәғълүматлар банкын, шул исәптән инвалид балаларның белешмәләр банкын тәзү	2017-2020г.	Социаль яклау бүлеге	Агымдагы счет смета		-
1.2	Инвалидлар һәм халыкның аз мобиль төркемнәре өчен мөмкин булган тормыш эшчәнлегенә тирәлегенә проблемаларын тикшерү, шул исәптән: - жәмәгать, торак һәм житештерү биналарын һәм корылмаларын тәзегәндә һәм реконструкцияләгәндә; - янгыннарда, табиғый бәла-казаларда, гадәттән тыш хәлләрдә, аз мобиль төркемнәренң иминлеген тәмин итү өчен эвакуация	2017-2020г.	Инфраструктур үсеш бүлеге Гражданнар оборонасы эшләре һәм гадәттән тыш хәлләр министрлығы идарәсе Аксубай ш.т.п. Башкарма комитеты Социаль яклау бүлеге Ижтимағый оешмалар	Агымдагы смета хисабына		Биналарга, корылмаларга, мохитнең һ.б. элементларына карата, аларны инвалидлар һәм халыкның аз хәрәкәтле төркемнәре тарафыннан файдалану мөмкинлеген исәпкә алып, архитектура-төзелеш таләпләре
1.3	«РФда инвалидларны социаль яклау турында» Россия Федерациясе Федераль законының 14,15 һәм 16 статьяларын үтәү йөзеннән инвалидларның һәм халыкның аз мобиль төркемнәренң социаль инфраструктура объектларына һәркем файдалана алырлык мохит тудыру һәм тоткарлыксыз керү шартларын тудыру мәсьәләләре буенча ведомствоара эш төркеме киңәшмәләрен үткәрү	Ярты еллыкта 1 тапкыр	Эшче төркем рәисе Социаль яклау бүлеге Инфраструктур үсеш бүлеге Икътисад бүлеге "Нежность" халыкка социаль хезмәт күрсәтүнең комплекслы үзәге ДАСХКУ ЮХИДИ	Агымдагы смета хисабына		Күзәтү «инвалидларны яклау турында» Федераль законның үтәлеше барышы

			Аксубай ш.т.п. Башкарма комитеты МКУ «Отдел образования» "Мәшгульлек үзәге" ДКУ Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге Кирәк булганда, әлеге район программасын гамәлгә ашыру буенча башкаручылар сыйфатында күрсәтелгән милек рәвешләренә бәйсез рәвештә оешмалар житәкчеләренә эш төркеме утырышына чакыру белән			
1.4	инвалидларның һәм халыкның аз мобильле төркемнәренә тоткарлыксыз керүен тәмин итүне таләп итә торган социаль инфраструктура объектларының исемлеген эшләргә Объектларның һәм хезмәтләренә һәркем файдалана алырлык мәгълүмат банкы актуаль хәлдә ярдәм итәргә	2017-2020г.	Социаль яклау бүлеге	Агымдагы смета хисабына		Тереләргә тиешле объектларның фаразы
		2017-2020г.	Инфраструктур үсеш бүлеге ГАУСО «Нежность» КЦСОН <hr/> ЮХИДИ			
1.5	Объектлар һәм хезмәт күрсәтүләрдән файдалану мәгълүматларының мәгълүмати банкын алып бару һәм аңа ярдәм итү	2017-2020г.	Аксубай ш.т.п. Башкарма комитеты МКУ «Отдел образования» "Мәшгульлек үзәге" ДКУ Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге Ижтимагый оешмалар «Мәдәният бүлеге» МКУ «Үзәк район хастаханәсе» ДАССУ			
1.6	Инвалидларны медицина реабилитациясенә техник чаралары, көнкүреш һәм ижтимагый эшчәнлекне тәмин итү өчен реабилитацияләүнең техник чаралары, инвалидларны, инвалидларны, инвалид балаларны реабилитацияләүнең индивидуаль программасы булганда протез-	МСЭ бюросы	Социаль яклау бүлеге Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгы	Федераль бюджет	-	Инвалидларны, инвалид балаларны көнкүреш һәм ижтимагый эшчәнлек өчен реабилитацияләү

	ортопедик эшләнмәләр (теш протезларыннан тыш) белән тәэмин итү Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2013 елның 30 декабрендәге 2347-р күрсәтмәсе нигезендә.					нең техник чаралары, медицина реабилитациясенең техник чаралары, протез-ортопедия чаралары белән тәэмин итү һәм эшләнмәләр (теш эшләнмәләреннән тыш)
1.7	Оешма һәм учреждениеләр житәкчеләре, ижтимагый-көнкүреш, сәүдә һәм мәдәни хезмәт күрсәтү предприятиеләре хужалары белән аңлату эшләрен язма рәвештә уздырырга, район башкарма комитеты имзасы белән хатлар жибереп, инвалидлар, шул исәптән коляскада йөрүчеләр һәм халыкның аз мобиль төркемнәре өчен бернинди каршылыксыз объектларга кереп йөрүне булдыру.	2017ел һәм кирәк булган саен	Исполнительный комитет Социаль яклау бүлеге Ижтимагый оешмалар	Агымдагы смета хисабына		
1.8	Социаль инфраструктура объектларына карата фикерне тоткарлыксыз социаль инфраструктура объектларына кертү һәм социаль яклау территориаль органы тәкъдимнәрен кертү өчен инвалидларга һәм халыкның аз мобильлә төркемнәренә шартлар тудыруга таләпләрне үтәүдән читләшкән өчен административ штрафлар, юридик һәм вазыйфаи затларга суд түләтүләре алынмыйча, (социаль инфраструктура объектларын төзү өлкәсендә инвестиция процессының барлык этапларында да исәпкә алынырга тиеш: төзелешләргә проектлауга биремнәр, проект-смета документациясен төзегәндә һәм	2017-2020г.	Исполнительный комитет Отдел инфраструктура үсеше буенча Социаль яклау бүлеге Ижтимагый оешмалар	Агымдагы катнашмалар исәбенә		Инвалидлар һәм халыкның аз мобильлә төркемнәре өчен файдалану таләпләрен үтәүне тикшереп тору

	раслаганда, социаль инфраструктура объектларын эксплуатациягә керткәндә (яңа кертелә торган, реконструкцияләнгәннән соң, капитал ремонттан соң).				
1.9	<p>Төзелеш, реконструкцияләү һәм эксплуатациягә кертү процессында (сәламәтлек саклау, мәгариф, мәдәният, ял, спорт һәм башка социаль-мәдәни һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнешендәге объектларга, транспорт, сәүдә, жәмәгать туклануы объектларына, эшлекле, административ, финанс, дини билгеләнештәге объектларга, торак фонды объектларына) биналарның һәм корылмаларның инвалидларның һәм халыкның аз мобиль төркемнәреннән файдалана алуы таләпләренә үтәләшен тикшереп тору шул исәптән кабул итү комиссияләре составына кертелгән социаль яклау органнары вәкилләре катнашында да тәмин ителергә тиеш.</p> <p>Яңа кертелә торган социаль инфраструктура объектларын (сәламәтлек саклау, мәгариф, мәдәният, ял, спорт һәм социаль-мәдәни һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнешендәге башка объектларга, транспорт, сәүдә, жәмәгать туклануы объектларына, эшлекле, административ, финанс, дини билгеләнештәге объектларга, торак фонды объектларына) реконструкцияләүдән, капитал ремонттан соң (сәламәтлек саклау, мәгариф, мәдәният, ял, спорт һәм социаль-мәдәни һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнешендәге башка объектларга, транспорт, сәүдә, жәмәгать туклануы объектларына, эшлекле, административ, финанс, дини билгеләнештәге объектларга) кабул итү комиссиясе составына социаль яклау бүлеге башлыгы буларак вәкил</p>	2017-2020г.	<p>Исполнительный комитет</p> <p>Отдел инфраструктура үсеше буенча</p> <p>Социаль яклау бүлеге</p> <p>Ижтимагый оешмалар</p>	Агымдагы катнашмалар исәбенә	Инвалидлар һәм халыкның аз мобиль төркемнәре өчен файдалану таләпләрен үтәүне тикшереп тору

	кертелгэн.					
--	------------	--	--	--	--	--

<p>беспрепятственный доступ вплоть до 1 этажа здания по п.г.т.Аксубаево (<u>дооборудовать</u> вход в здание, т.к. при установке пандусов на входе в здания объектов социальной инфраструктуры нарушены требования закона о соблюдении требований доступности инвалидов и маломобильных групп населения (отсутствие поручней, пологих спусков на входе и в пределах 1 этажа здания, высокие дверные пороги, узкие проходы, тугие двери, и т.д.</p> <p>Биначарның һәм корылмаларның торышын төзелеш нормалары таләпләренә туры китерү һәм аларның инвалидларга һәм халыкның башка аз мобилъле төркемнәренә үтеп керүен тәмин итү кагыйдәләре.</p> <p>Шәһәр төзелеше нормаларын һәм кагыйдәләрен исәпкә алып, керү пандус белән жиһазландырылырга тиеш, аңа йөкләнгән, ишек уемнарының киңлеге кимендә 90см булырга тиеш, бинага, биналарга керү юлларында, инвалидларның хәрәкәт юлларында биеклегә 0,025м (2,5 см) тәшкит итәргә тиеш, идән тигезле тигез булмаган идән өслегендәге бинаның беренче катында тоткалы сөзәк төшүләр булырга тиеш, тыгыз ишекләр булырга тиеш түгел:</p> <p>Мәгариф бүлеге Дәүләт куркуы «Халыкны эш белән тәмин итү үзәге» ДКУ «ТКХ МПП» ААЖ Аксубай ш.т.п. Башкарма комитеты СПДП "Хыял" Молодежный центр «Юность» спорт комплексы Саклык банкы</p>			акчалары		төркемнәренә каршылыксыз керү өчен шартлар тудыру
---	--	--	----------	--	---

<p>Исполнительный комитет, ГАУСО КЦСОН ""Нежность" РОВД Авыл жирлекләре китапханәсе "Ак Барс" банкы Мазилин урамындагы «Диана» шәхси даруханәсе, 70а йорт, И.П. Зәйдуллин М.М. Золин урамындагы «Диана» шәхси даруханәсе, И.П. Зәйдуллин М.М. Октябрьский урамындагы «Сәләмәтлек» шәхси даруханәсе, 23 кв.2 нче йорт Башкарма директоры И.М.Җиһаншин И.П. Зәйдуллин В.З. Октябрьская ур., 2а й. «Сатурн» ЖЧЖнең Октябрьская урамы, 2а йорт буенча «Имплозия» даруханәсе Крупецкая Л.И. И.П. Шәйхетдиновның Октябрьский урамындагы «Аяк киеме ремонтлау» остаханәсе «Универмаг» И.П. Рәхмәтуллин М.М. Совет урамы, 6 й. И.П. Шакиров исемендәге Горький ур., 2 кв. «Меркурий» И.П. Лодоркин В.М. Совет ур., 5б Совет урамы, 13 йорт (өч ишек) һәм Абрамов Г.Г. урамындагы ябык базар. Федоровский картлар һәм инвалидлар өчен махсус интернат-йорт</p> <p>Милеккә бәйсез рәвештә кибетләр челтәрен пандус һәм поручной белән жиһазландырырга. Аксубай ш.т.б. буенча бинаның 1 катына кадәр каршылыксыз керүне тәэмин итү (социаль инфраструктура объектларын төзегәндә инвалидларның һәм халыкның аз мобиль төркемнәреннән файдалану таләпләрен үтәү турындагы закон таләпләре бозылган (пандуслар, поручная, полogie</p>					
---	--	--	--	--	--

<p>спусков на входе и пределах 1 этаж, биек ишек бусагалары, тар ишекләр һ.б.). Биналарның һәм корылмаларның торышын төзелеш нормалары таләпләренә туры китерү һәм аларның инвалидларга һәм халыкның башка аз мобильле төркемнәренә үтеп керүен тәмин итү кагыйдәләре.</p> <p>Шәһәр төзелеше нормаларын һәм кагыйдәләрен исәпкә алып, керү пандус белән жиһазландырылырга тиеш, аңа йөкләнгән, ишек уемнарының киңлегенә 90см булырга тиеш, бинага, биналарга керү юлларында, инвалидларның хәрәкәт юлларында биеклегенә 0,025м (2,5 см) тәшкит итәргә тиеш, идән тигезле тигез булмаган идән өслөгәндәге бинаның беренче катында тоткалы сөзәк төшүләр булырга тиеш, тыгыз ишекләр булырга тиеш түгел:</p> <p>И.П. Рафиков М.А. Шоссейная ур., 54а, «Юлдаш» И.П. Шакиров Шоссейная ур., 2г, «Руслан» И.П. Мазин урамы, 25 йорт һәм Толстой урамы, 49а йорт. «Лада» И.П. Киселев А.П. Золин урамындагы 26а, «Нәфис» И.П. Миначев Т.С. Мазин ур., 39а, И.П. Горбуновның Совет урамы, 5г йорт буенча «Алсу» И.П. Янилкина С.И. Мазин ур., 11а, И.П. Шәфигуллин Ф.Г., «Магнит» ЯАЖ «Тандер» И.П. Симонов А.В. Ленин ур., 2, И.П. Казаков сәүдә йортын Совет урамы, 11 й. «Вектор» И.П. Золин ур., 5 й. «Центр-А»</p> <p>Житәкчеләргә бинаның 1 катына кадәр тоткарлыксыз керүне тәмин итү (социаль</p>					
---	--	--	--	--	--

	<p>инфраструктура объектларын төзөгөндө инвалидларның һәм халыкның аз мобиль төркемнәренән файдалана алу таләпләрен үтәү турындагы закон таләпләре бозылган (бина ишегендә һәм 1 катта керү урыннарында пандуслар, тоткычлар, куыш урыннар булмау, биек ишек бусагалары, тар ишекләр, тыгыз ишекләр һ.б.).</p> <p>Биналарның һәм корылмаларның торышын төзелеш нормалары таләпләренә туры китерү һәм аларның инвалидларга һәм халыкның башка аз мобильле төркемнәренә үтеп керүен тәмин итү кагыйдәләре.</p> <p>Шәһәр төзелеше нормаларын һәм кагыйдәләрен исәпкә алып, керү пандус белән жиһазландырылырга тиеш, аңа йөкләнгән, ишек уемнарының киңлегенә кимендә 90см булырга тиеш, бинага, биналарга керү юлларында, инвалидларның хәрәкәт юлларында биеклегенә 0,025м (2,5 см) тәшкит итәргә тиеш, идән тигезле тигез булмаган идән өслөгөндөгә бинаның беренче катында тоткалы сөзәк төшүләр булырга тиеш, тыгыз ишекләр булырга тиеш түгел:</p> <p>Мәчет Чиркәү Чиркәү-приход мәктәбе Мазилин урамы, 25 й. "Балалар сәнгать мәктәбе" МКУ "Инфоцентр" ЖЧЖ Воронин Е.В. Краснопартизанская урамында, 2 кв.2. Белем бирү учреждениеләре (район мәктәпләре) «АТУТ», ЮХИДИ</p>					
2.3	Социаль яклау бүлеге, халыкка социаль хезмәт күрсәтү учреждениесе (халыкка	2017-2020г.	Инфраструктур бүлеге	үсеш	Республика бюджеты	Ризасызлыксыз керү

	<p>социаль хезмэт күрсэтү үзэге, өлкөн яшьтэге һәм инвалидлар өчен махсус Федоровский йорт-интернат, балалар һәм яшүсмерләр өчен социаль приют) урнашкан бинаның адаптациясе, инвалидларны һәм халыкның башка аз мобильле төркемнәрен аларның махсус ихтыяжларын һәм хезмэт күрсәтүләрен исәпкә алып, халыкның мәшгульлеге үзэге, шул исәптән:</p> <p>махсус бүлөп бирелгән парковка урыннары булдыру;</p> <p>биналарны пандуслар һәм башка махсус жайланмалар белән жиһазлау;</p> <p>биналарны мәгълүмати табличкалар, «ярдәмчене» чакыру тәймәсе белән жиһазлау;</p> <p>ишетү сәләте бозылган кешеләр өчен ишетүне арттыру өчен жиһазлар урнаштыру;</p> <p>өстәмә урын булган югары уңайлылык урынын жиһазлау алда яки сәбәп эте-этне көтү урыннарында һәм гражданнарны кабул итү урыннарында йөрү жайланмасын күздә тоту;</p> <p>күрсәтелә торган хезмәтләр турында белешмә мәгълүматның махсус ихтыяжларын исәпкә алып, инвалидлар һәм халыкның башка аз мобильле төркемнәрендә инвалидлар өчен жайлаштырылган формада урнаштыру;</p> <p>инвалидларга хезмэт күрсәтү, аларның тормыш эшчәнлеген чикләүдән чыгып, аларның аерым ихтыяжларын һәм халыкның башка аз хәрәкәтле төркемнәренә ярдәм итү.</p>		<p>Социаль яклау бүлөге</p> <p>Халыкка социаль хезмэт күрсәтү учреждениеләре</p> <p>«Халыкны эш белән тәэмин итү үзэге» ДКУ</p>			
2.4	<p>«Аксубай үзәк район хастаханәсе» ДАССУ бинасын һәм аның янәшәсендәге территорияләргә инвалидларга һәм халыкның башка аз хәрәкәтле төркемнәренә, аларның махсус ихтыяжларын һәм хезмэт күрсәтүләрен исәпкә алып, тоткарлыксыз керү өчен яраклаштыру, шул исәптән:</p>	2017-2020г.	<p>Инфраструктур үсеш бүлөге</p> <p>«Аксубай үзәк район хастаханәсе» ДАССУ</p>	Республика бюджеты		Ризасызлыксыз керү

	<p>махсус бүлеп бирелгән парковка урыннары булдыру; биналарны пандуслар һәм башка махсус жайланмалар белән жиһазлау; биналарны мәгълүмати табличкалар, «ярдәмчене» чакыру төймәсе белән жиһазлау; ишетү сәләте бозылган кешеләр өчен ишетүне арттыру өчен жиһазлар урнаштыру; инвалидларның һәм халыкның башка аз мобиль төркемнәренә махсус ихтыяжларын исәпкә алып жайлаштырылган медицина манипуляцияләре уздыру өчен учреждениеләрне жиһазлар белән тәмин итү; инвалидларның, шул исәптән күз күреме буенча инвалидларның һәм халыкның башка аз мобиль төркемнәренә, аларның тормыш эшчәнлегенә чикләүләреннән чыгып, махсус ихтыяжларын исәпкә алып, Интернет челтәренә электрон ресурсларын файдалану юлы белән медицина хезмәткәренә кабул итүгә язуну тәмин итү; инвалидларга һәм халыкның башка аз мобильлә төркемнәренә медицина ярдәме күрсәтү (хезмәт күрсәтү); инвалидлар һәм халыкның башка аз мобильлә төркемнәренә инвалидлар өчен жайлаштырылган формада аларның медицина хезмәтләре күрсәтү турында белешмә мәгълүматка махсус ихтыяжларын исәпкә алып урнаштыру; иешле квалификация сурдотәржемәчеләренә булуын тәмин итү.</p>					
2.5	<p>Мәдәни-тамаша учреждениеләре («Мәдәният бүлеге» МКУ) һәм аларга якин территорияләр биналарын инвалидларга һәм халыкның башка аз хәрәкәтле төркемнәренә, аларның махсус ихтыяжларын һәм хезмәт күрсәтүләрен исәпкә</p>	2017-2020г.	<p>Инфраструктур үсеш бүлеге</p> <p>«Мәдәният бүлеге» МКУ Башкарма комитетның</p>	Республика бюджеты		Ризасызлыксыз керү

	<p>алып, тоткарлыксыз керү өчен яраклаштыру, шул исәптән: махсус бүлеп бирелгән парковка урыннары булдыру; биналарны пандуслар һәм башка махсус жайланмалар белән жиһазлау; биналарны мәгълүмати табличкалар, «ярдәмчене» чакыру тәймәсе белән жиһазлау; ишетү сәләте бозылган кешеләр өчен ишетүне арттыру өчен жиһазлар урнаштыру; инвалид коляскалары өчен урыннар һәм аларны озатып йөрүче затлар өчен шул ук дәрәжәдә урыннар жиһазлау.</p>		<p>яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге «ДЮСШ» ӨББ МБУ</p>			
2.6	<p>«Аксубай жирлекара үзәк китапханәсе» МКУ бинасы һәм аның янәшәсендәге территорияләр инвалидларга һәм халыкның башка аз хәрәкәтле төркемнәренә тоткарлыксыз кереп йөрү, аларның махсус ихтыяжларын һәм хезмәт күрсәтүләрен исәпкә алып, шул исәптән: махсус бүлеп бирелгән парковка урыннары булдыру; биналарны пандуслар һәм башка махсус жайланмалар белән жиһазлау; биналарны мәгълүмати табличкалар, «ярдәмчене» чакыру тәймәсе белән жиһазлау; ишетү сәләте бозылган кешеләр өчен ишетүне арттыру өчен жиһазлар урнаштыру; күрсәтелә торган хезмәتلәр турында белешмә мәгълүматның махсус ихтыяжларын исәпкә алып, инвалидлар һәм халыкның башка аз мобильле төркемнәрендә инвалидлар өчен жайлаштырылган формада урнаштыру; инвалидларга аерым ихтыяжларны һәм халыкның башка аз мобильле төркемнәренә аларның тормыш эшчәнлеген чикләүдән чыгып хезмәт күрсәтү;</p>	2017-2020г.	<p>Инфраструктур үсеш бүлеге «Мәдәният бүлеге» МКУ «Аксубай авыл жирлекләре китапханәсе» МКУ</p>	Республика бюджеты		Ризасызлыксыз керү

	тиешле квалификация сурдотәржемәчеләренең булуын тәэмин итү.					
2.7	Музей учреждениеләре биналарын (МКУ «Краеведческий музей») һәм аларга яқын территорияләрне инвалидларга һәм халыкның башка аз мобиль төркемнәренә, аларның махсус ихтыяжларын һәм хезмәт күрсәтүләрен исәпкә алып, тоткарлыксыз керү өчен яраклаштыру, шул исәптән: махсус бүлеп бирелгән парковка урыннары булдыру; биналарны пандуслар һәм башка махсус жайланмалар белән жиһазлау; биналарны мәгълүмати табличкалар, «ярдәмчене» чакыру тәймәсе белән жиһазлау; ишетү сәләте бозылган кешеләр өчен ишетүне арттыру өчен жиһазлар урнаштыру; күз күреме буенча инвалидларны тактик таныштыру өчен чын музей экспонатларының күчермәләрен булдыру; Күрү сәләте буенча инвалидлар өчен аудигид кулланып музей экскурсияләрен оештыру, инвалидлар өчен аларга тиешле текстлы мәгълүмат бирү турында имеш-мимешләр буенча.	2017-2020г.	Инфраструктур үсеш бүлеге «Мәдәният бүлеге» МКУ	Республика бюджеты		Ризасызлыксыз керү
2.8	Тарихи ядкәрләренең инвалидларның һәм халыкның башка аз мобильлә төркемнәренең файдалана алуын тәэмин итү	2017-2020г.	Инфраструктур үсеш бүлеге «Мәдәният бүлеге» МКУ	Республика бюджеты		Ризасызлыксыз керү
2.9	Инвалид балаларга тоткарлыксыз керү өчен гомуми белем бирү учреждениеләре биналарын махсус ихтыяжларны һәм алар тарафыннан хезмәт күрсәтүләр алуны исәпкә алып жайлаштыру, шул исәптән: биналарны пандуслар һәм башка махсус жайланмалар белән жиһазлау; биналарны мәгълүмати табличкалар,	2017-2020г.	Инфраструктур үсеш бүлеге МКУ «Отдел образования»	Республика бюджеты		Ризасызлыксыз керү

	<p>«ярдәмчене» чакыру төймәсе белән жиһазлау; ишетү сәләте бозылган кешеләр өчен ишетүне арттыру өчен жиһазлар урнаштыру;</p> <p>мәгариф учреждениеләрен махсус, шул исәптән компьютер жиһазлары белән жиһазлау;</p> <p>инвалид балалар өчен туры килә торган компьютер технологияләреннән файдалану мөмкинлеге бирү;</p> <p>Тормыш эшчәнлеген чикләүне исәпкә алып, инвалидларны укыту.</p>					
2. 10	<p>Башлангыч (урта) һөнәри белем бирү учреждениеләре (ГБПОУ «АТУТ» ДБҺБУ) биналарын һәм аларга якин территорияләрен инвалид балаларга махсус ихтыяжларны һәм хезмәт күрсәтүләрен исәпкә алып тоткарлыксыз кереп йөрү өчен жайлаштыру, шул исәптән:</p> <p>махсус бүлеп бирелгән парковка урыннары булдыру;</p> <p>биналарны пандуслар һәм башка махсус жайланмалар белән жиһазлау;</p> <p>биналарны мәгълүмати табличкалар, «ярдәмчене» чакыру төймәсе белән жиһазлау; ишетү сәләте бозылган кешеләр өчен ишетүне арттыру өчен жиһазлар урнаштыру;</p> <p>мәгариф учреждениеләрен махсус, шул исәптән компьютер жиһазлары белән жиһазлау;</p> <p>инвалид студентлар өчен туры килә торган компьютер технологияләреннән файдалану мөмкинлеге бирү;</p> <p>тормышны чикләүне исәпкә алып, инвалидларны һәм халыкның башка аз мобильле төркемнәрен укыту.</p>	2017-2020г.	<p>Инфраструктур үсеш бүлеге</p> <p>«АТУТ» ДБПОУ</p>	Республика бюджеты		Ризасызлыксыз керү
2. 11	<p>Чит шәһәр инвалидларына яшәү өчен һөнәри белем бирү учреждениеләренең тулай торагы</p>	2017-2020г.	«АТУТ» ДБПОУ	Республика бюджеты		Ризасызлыксыз керү

	биналарын махсус ихтыяжларын исәпкә алып Адаптацияләү, инвалидларга жайлаштырылган тулай торак өчен махсус жиһазлар һәм социаль-көнкуреш адаптацияләү өчен жиһазлар сатып алуны да кертеп					
2.12	Терәк-хәрәкәт аппараты бозылган, транспорт чарасына, шулай ук аның янәшәсендәге территорияләргә ия булган инвалидлар ихтыяжлары өчен ЮХИДИ бинасыннан файдалану мөмкинлеген тәмин итү, парковка урыннарын төзекләндерү	2017-2020г.	Инфраструктур үсеш бүлеге ЮХИДИ	Республика бюджеты		Ризасызлыксыз керү
2.13	Аксубай ш. т.п. торак йортның 1 катына кадәр булган торак йортларга (коляскада йөрүче инвалидлар шунда яши) пандуслар һәм ишек тоткалары белән жиһазландырырга. Аксубай ш.т.б. буенча бинаның 1 катына кадәр каршылыксыз керүне тәмин итәргә (социаль инфраструктура объектларын төзегәндә инвалидларның һәм халыкның аз мобиль төркемнәреннән файдалану таләпләрен үтәү турындагы закон таләпләре бозылган (бинаның беренче катында һәм керү урынында пандуслар, тоткычлар, куыш урыннар булмау, биек ишекләр, тыгыз ишекләр һ.б.). Торак объектларның торышын төзелеш нормалары таләпләренә туры китерү һәм инвалидлар һәм халыкның башка аз мобиль төркемнәре өчен аларның үтемләгән тәмин итү кагыйдәләре. Шәһәр төзелеше нормаларын һәм кагыйдәләрен исәпкә алып, керү пандус белән жиһазландырылырга тиеш, аңа йөкләнгән, ишек уемнарының киңлеге кимендә 90см булырга тиеш, бинага, биналарга керү юлларында, инвалидларның хәрәкәт юлларында биекlege 0,025м (2,5 см) тәшkil	2017-2020г.	Аксубай ш.т.п. Башкарма комитеты Инфраструктур үсеш бүлеге Идарә итүче компания	Идарәче компаниянең үз акчалары		инвалидларның һәм халыкның аз мобиль төркемнәреннән торак урыннарына тоткарлыксыз керү өчен шартлар тудыру

	<p>итәргә тиеш, идән тигезле тигез булмаган идән өслегендәге бинаның беренче катында тоткалы сөзәк төшүләр булырга тиеш, тыгыз ишекләр булырга тиеш түгел:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Авыл хужалыгы техникасы территориясе 7/кв.9 һәм кв.12 кв. 2. Октябрь ур., 25/7 й. 3. Октябрьская ур., 29/4 й. 					
2.14	<p>Торак объектлар бинасына керә торган урында һәм беренче кат чикләрендә торак йортларны капитал ремонтлаганда СНИП (төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре) нигезендә инвалид-коляскада йөрүчеләр һәм халыкның аз мобильле төркемнәре өчен уңайлы тирәлек таләпләре (пандуслар, пандусларга йөкләмә алу һәм идән астына төшү юллары булу, бинаның беренче катында һәм керү чигендә куыш урыннар булу, бусага 0,025м (2,5см) артмаска, ишек уемнарының киңлегә 0,9 м, аларның ишекләре тыгыз булырга тиеш һ.б.).</p>	2017-2020г.	<p>Аксубай ш.т.п. Башкарма комитеты</p> <p>Идарәче компания</p>	<p>РБ</p> <p>ФБ</p> <p>Идарәче компаниянең үз акчалары</p>		<p>инвалидларның һәм халыкның аз мобильле төркемнәренә торак урыннарына тоткарлыксыз керү өчен шартлар тудыру</p>
2.15	<p>Биналарның һәм торак объектларның торышын төзелеш нормалары таләпләренә туры китерү һәм инвалидларга һәм халыкның башка аз мобильле төркемнәренә аларның кереп йөрүен тәмин итү кагыйдәләре</p> <p>Керү төркемнәрен, баскычларны, пандуслар съездларын, биналар эчендә хәрәкәт итү юлларын, хезмәтләр күрсәтү зоналарын, санитария-гигиена бүлмәләрен, социаль инфраструктура объектларының, торак объектларның подъездлы юлларын һәм янәшәдәге территорияләрен урнаштыру</p>	2017-2020г.	<p>Предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләр</p> <p>Идарәче компания</p>	<p>Аренда яисә милек объектларына ия булган юридик һәм физик затлар акчалары</p> <p>Предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләр акчалары</p>		<p>Инвалидлардан һәм халыкның аз мобильле төркемнәреннән социаль инфраструктура объектларына тоткарлыксыз керү өчен шартлар тудыру</p>

				Идарәче компаниянең үз акчалары Республика бюджеты	
2.16	Шәһәр төзелеше нормаларын исәпкә алып, инвалидларга, яшәү урынына якин жирдә чираттан тыш, гаражлар яки техник хәрәкәт чаралары тукталышлары төзү өчен урыннар бирергә.	2017-2020г.	инфраструктура үсеше буенча Отдел	-	Ризасызлыксыз керү
2.17	Юл өслеген планлы яки мәжбүри ремонтны процессында Аксубай шәһәренең үзәк урамнарының һәм юлның бер өлеше жәяүлеләр юлларын һәм юлларны, инвалидларның ирекле файдалануы өчен жайлаштыруларны төзекләндерергә һәм жиһазларга;	2017-2020г.	инфраструктура үсеше буенча Отдел Аксубай ш.т.п. Башкарма комитеты	Республика бюджеты	һәркем файдалана алырлык жәяүлеләр юлларын булдыру
2.18	Автомобиль юлларын, жәяүлеләр тротуарларын төзүне яисә ремонтлауны проектлаганда инвалидларның һәм халыкның аз мобильле төркемнәреннән файдалана алуы таләпләрен үтәргә, ягъни күрсәтелгән категориядәге гражданнар өчен билгеләнгән социаль, транспорт һәм инженерлык инфраструктурасы объектларына (шул исәптән тротуарлардан сьездлар һәм башкалар) бертигез керү мөмкинлеген тәмин итәргә кирәк.	2017-2020г.	инфраструктура үсеше буенча Отдел Аксубай ш.т.п. Башкарма комитеты	Республика бюджеты	һәркем файдалана алырлык жәяүлеләр юлларын булдыру
2.19	Коляскаларда хәрәкәт итүче инвалидлар һәм күз күреме һәм ишетү сәләте бозылган инвалидлар белән файдалану өчен тротуарларны һәм жәяүлеләр өчен жәяүлеләр өчен жәяүлеләр өчен чыгу юлларын төзекләндерү (жир өсте кичүләрен	2017-2020г.	инфраструктура үсеше буенча Отдел Аксубай ш.т.п. Башкарма комитеты	Республика бюджеты	һәркем файдалана алырлык жәяүлеләр юлларын булдыру

	реконструкцияләү, жир өсте жәяүлеләр тротуарларында борт ташын төшерү)					
2. 20	Социаль-тернәкләндерү бүлегенә халыкка социаль хезмәт күрсәтү үзәгендә эш оештыру, анда социаль-көнкүреш, медицина һәм мәдәни гражданнарға өлкән яшьтәге һәм инвалидларға хезмәт күрсәтүне оештырып;	2017-2020г.	Социаль яклау бүлеге «Нежность» халыкка социаль хезмәт күрсәтү үзәге» ДАСХКУ	Республика бюджеты		Социаль һәм медицина ярдәме инвалидларға, өлкән гражданнарға
2. 21	Золина һәм Октябрьская урамнары чатында суыклар һәм начар күрүчеләр өчен тавыш сигнализациясе светофорын (сигнал белән транс) жиһазлау	2017-2020г.	Аксубай ш.т.б. Башкарма комитеты ЮХИДИ			Ризасызлыксыз керү
2. 22	Яна светофорларны урнаштырганда суык һәм начар күрүчеләр өчен тавыш сигнализациясе (сигнал белән транс) белән жиһазландырырга	2017-2020г.	Аксубай ш.т.б. Башкарма комитеты ЮХИДИ			Ризасызлыксыз керү
2. 23	Юлларны ремонтлау процессында жәяүлеләр кичүендә "зебра"ны рельефлы итәргә, һәм ул суык юлны дәрәс юлдан баруын хәбәр итәчәк.	2017-2020г.	Отдел инфраструктура үсеше буенча Аксубай ш.т.п. Башкарма комитеты			Ризасызлыксыз керү
2. 24	Социаль инфраструктура объектлары урнашкан жирдә «Лежачий полицейский» ясалма тигезсезлекләр жайланмасы	2017-2020г.	Аксубай ш.т.п. Башкарма комитеты ЮХИДИ			Ризасызлыксыз керү

III бүлек. ИНВАЛИДЛАРНЫ МӘГЪЛҮМАТ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ

3.1	Минималь баялар буенча компьютерда эшләнең төрле категорияләрен инвалидларны укытуны карарга	По мере необходимости	“Халыкны эш белән тәэмин итү үзәге” ДКУ	Предприятиеләрнең чаралары “Халыкны эш белән тәэмин итү үзәге” ДКУ акчалары		Профессиональ күнекмәләр алу
3.2	Хезмәт базарында инвалидларны эшкә урнаштыруга ярдәм итү, инвалидлар өчен эш урыннары квоталауны тәэмин итү, аларга вакытлыча һәм даими эш урыннары бирү, эш урыннары алу мөмкинлеген тәэмин итү	Ел саен Постоянно	“Халыкны эш белән тәэмин итү үзәге” ДКУ Предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар	“Халыкны эш белән тәэмин итү үзәге” ДКУ акчалары Предприятиеләрнең чаралары		Инвалидларны эшкә урнаштыру
3.3	Район һәм авыл китапханәләрендә эшлөчә инвалид-коляскада эшлөчеләргә өйдә хезмәт күрсәтүне оештырырга	Даими рәвештә	«Үзәк китапханә» МКУ	Агымдагы смета хисабына		Мәгълүматтан файдалану
3.4	Психологик-медик-педагогик комиссияләр баяләмәләрен исәпкә алып, гомуми белем бирү учреждениеләрендә һәм башка белем бирү учреждениеләрендә аларның психофизик үсеше үзгәрешләрен исәпкә алып, инвалид балаларга белем бирү өчен шартлар тудыру	2017-2020г.	МКУ «Отдел образования»	Агымдагы смета хисабына		Мәгълүматтан файдалану
3.5	Гадәти белем бирү учреждениеләрендә инвалид балаларның жәмгыять белән тулысынча интеграцияләнүен тәэмин итәрлек универсаль киртәсез мохит булдыру	2017-2020г.	МКУ «Отдел образования»			Социаль инфраструктура һәм мәгълүмат объектларына инвалидларның һәм халыкның аз мобильле төркемнәренә каршылыксыз керү өчен шартлар тудыру

3.6	<p>Район, зона, республика дәрәжәләрендә инвалидларның, инвалид балаларның ижтимагый-сәяси, мәдәни-массакуләм, физкультура-спорт чараларында (транспортны, акчаларны, мәгълүмати тәэмин итүне) катнашуы өчен шартлар тәэмин итү</p>	2017-2020г.	<p>«Мәдәният бүлеге» МКУ Социаль яклау бүлеге «Халыкка социаль хезмәт күрсәтү үзәге» ДАСХКУ Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге МКУ «Отдел образования» Ижтимагый оешмалар</p>	<p>Внебюджетные средства Муниципалитет акчалары</p>		<p>Инвалид балаларны, инвалидларны жәмгыять белән интеграцияләү</p>
3.7	<p>Инвалидларны, инвалид балаларны һәм башка аз мобильле гражданны спорт белән системалы шөгьльләнүгә жәлеп итү</p>	2017-2020г.	<p>«Мәдәният бүлеге» МКУ Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге МКУ «Отдел образования» Ижтимагый оешмалар Социаль яклау бүлеге</p>	<p>Агымдагы смета хисабына</p>		<p>Инвалид балаларны, инвалидларны жәмгыять белән интеграцияләү</p>
3.8	<p>Инвалидлар һәм халыкның башка аз мобильле төркемнәре арасында укыту-тренировка процессын тәэмин итүче белгечләре укыту, инвалидлар һәм халыкның башка аз мобильле төркемнәре белән эшләүче инструкторлар һәм тренерларны квалификацияләрен күтәрү һәм яңадан һөнәри эзерләү</p>	2017-2020г.	<p>Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге МКУ «Отдел образования»</p>	<p>Республика бюджеты Агымдагы смета хисабына</p>		<p>Инвалид балаларны, инвалидларны жәмгыять белән интеграцияләү</p>

3.9	Экскурсия маршрутларын эшлэү, хэрэкэт итүдэ чиклэнгэн инвалидлар өчен ишетү һәм күрү бозылган экскурсияләр оештыру һәм уздыру	2017-2020г.	Яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге МКУ «Отдел образования» «Мәдәният бүлеге» МКУ	Республика бюджеты Агымдагы смета хисабына		Инвалид балаларны, инвалидларны жәмгыять белән интеграцияләү
3.10	Жирле газета битләрендә инвалидларны реабилитацияләү мәсьәләләре буенча мәгълүмати-аңлату материалын бастырып чыгару	Даими рәвештә	Социаль яклау бүлеге Ижтимагый оешмалар «Сельская новь» газетасы редакциясе	Агымдагы смета хисабына	-	Мәгълүматтан файдалану
3.11	«Электрон чират» системасын сәламәтлек саклау учреждениесендә (МБУЗ «Аксубай үзәк район хастаханәсе») инвалидларның, шул исәптән күз күреме буенча инвалидларның һәм халыкның башка аз мобильле төркемнәренә ихтыяжларын исәпкә алып гамәлгә керту	2017-2020г.	«Аксубай үзәк район хастаханәсе» ДАССУ			Медицина хезмәтләренә тоткарлыксыз керү
3.12	Инвалидлар, шул исәптән инвалид балалар катнашында мәдәният өлкәсендә ижади конкурслар һәм башка чаралар үткөрү	2017-2020г.	«Мәдәният бүлеге» МКУ Ижтимагый оешмалар	Внебюджетные источники		Ризасызлыксыз керү
3.13	Ел саен «Моя газета» һәм «Сайлау» республика басмаларына инвалидлар арасынан ташламалы категорияләргә язылу	2017-2020г.	Социаль яклау бүлеге Ижтимагый оешмалар	Оешмалар акчалары		Инвалидларның мәгълүматтан файдалану
3.14	«Аксубай Төбәкара үзәк китапханәсе» МКУ инвалидлар өчен махсус адаптив-техник чаралар («сөйләшә торган китап» флеш-картада һәм аларның әсәрләре өчен махсус аппаратлар, Брайль буенча китаплар һәм журналлар) белән комплектлаштырылган.	2017-2020г.	«Мәдәният бүлеге» МКУ	Внебюджетные источники		Инвалидларның мәгълүматтан файдалану

Раздел IV. ЖИР ПАССАЖИР ТРАНСПОРТЫ

4.1	<p>медицина хезмәтләре өлкәсе янында инвалидларның махсус автотранспорт чараларын кую өчен кимендә 10 % урын (кимендә бер урын) бүлеп бирергә - «Аксубай үзәк хастаханәсе» ДАССУ һәм спорт учреждениеләре өлкәсе - «Юность» спорт комплексы һәм «Дельфин» йөзү бассейны.</p>	2017-2020г.	<p>Аксубай ш.т.п. Башкарма комитеты</p> <p>ЮХИДИ</p> <p>Милек хокукларына яисә якындагы жир кишәрлекләренә арендага ия булган юридик затлар</p>	<p>Оешмалар акчалары</p> <p>Милек хокукларына яисә якындагы жир кишәрлегенә ия булган юридик затларның акчалары</p>		Инвалидларның мәгълүматка тоткарлыксыз керүе
4.2	<p>«Россия Федерациясендә инвалидларның социаль яклау турында» 1995 елның 24 ноябрәндәге 181-ФЗ номерлы Федераль законны үтәп, “Инвалидларның социаль инфраструктура объектларына каршылыксыз керүен тәэмин итү” 15нче маддәсенә автотранспорт чараларының һәр стоянкасында (тукталышында) инвалидларның махсус автотранспорт чараларын, шул исәптән сәүдә предприятиеләрендә, медицина, спорт һәм мәдәни-тамаша учреждениеләрендә хезмәт күрсәтүләр өлкәсендә урыннарның кимендә 10 проценты (кимендә бер урыны) автотранспорт чараларын алып тормаска тиешле махсус автотранспорт чараларын кую өчен урыннар бүлеп бирелергә тиеш. Инвалидлар махсус автотранспорт чараларын кую урыннарын бушлай кулланырга тиеш.</p> <p>ЮХИДИ инвалидларның махсус автотранспорт чараларын кую өчен тиешле</p>	2017-2020г.	<p>Аксубай ш.т.п. Башкарма комитеты</p> <p>ЮХИДИ</p> <p>Милек хокукларына яисә якындагы жир кишәрлекләренә арендага ия булган юридик затлар</p>	<p>Оешмалар акчалары</p> <p>Милек хокукларына яисә якындагы жир кишәрлегенә ия булган юридик затларның акчалары</p>		Ризасызлыксыз керү

	билгеләр куюны контрольдә тотарга.					
4.3	Ижтимагый пассажир транспорты тукталышларын сөйләм һәм текст мәгълүматын синхрон чыгару системалары, тактиль һәм капма-каршы өслекләр ярдәмендә жиһазлау	2017-2020г.	Аксубай ш.т.п. Башкарма комитеты	Республика бюджеты		Ризасызлыксыз керү
4.4	Инвалидларны һәм халыкның башка аз мобиль төркемнәрен юл инфраструктурасы объектларына якин килү юлларының шуыша торган өслекләре белән тыгызлануы	2017-2020г.	Аксубай ш.т.п. Башкарма комитеты	Республика бюджеты		Ризасызлыксыз керү